

یادداشت

درباچه و مسوولیت شهر نشینان ارومیه

محمدبابایی

● اگر یک طرح ملی برای نجات دریاچه ارومیه تدوین نشود، آیا مردم شهرنشین ارومیه حاضر به همکاری با آن خواهندبود؟ رضایت خواهند داد کمی از امکانات رفاهی شان کم شود؟ یک سوزن کوچولویی هم به خودمان بزنیم. در تهران و تبریز و خیلی از شهرهای بزرگ، تروتمندان باغی و ویلایی در اطراف شهر دارند اکنون قیمت زمین در لواسان از بسیاری نقاط تهران نیز گران تر است و از قدیم هم گفته‌اند دارندگی و برازندگی اما این موضوع در ارومیه فقیر و غنی نمی‌شناسد. تقریباً همه در اطراف شهر باغی هر چند کوچک دارند. زندگی شهرنشین ارومیه‌ای را بعضی از اهالی در قالب طنزی شیرین بیان می‌کنند. آنها معتقدند همه چیز از ورود محصولات کارخانه سیترون فرانسه شروع شد. شهرنشینان صبح تا ظهر سرکار می‌رفتند، بعدازظهر و بعد از صرف ناهار و استراحتی کوتاه، به اتفاق همسر و فرزندان سوار ماشین محبوب زنان می‌شدند و به باغ خود در اطراف شهر می‌رفتند و سخت مشغول فعالیت می‌شدند. اکنون زنان با پرلاید گلیگزین شده است. در ارومیه داشتن باغی در اطراف شهر، استثنای نیست، قاعده است، اما آنچه این باغداران زحمتکش تولید می‌کنند، چیزی معادل داشتن چند درخت میوه در حیاط منزل است و کاملاً استفاده شخصی دارد. البته ممکن است برای اقوام دورتر تهران نشین مثل من هم گاهیگاهی یک سبد انگور و گلابی و هلو و خیار و شلیل و سیب هم بفرستند. عموماً هزینه‌ای که برای باغ می‌کنند به‌مراتب بیش از آن چیزی است که برداشت می‌شود. لطفاً ایراد نگیرید که در ارومیه نیستی و بی‌خبر از اوضاع نظر می‌دهی. مطالعه میدانی مگر شامل چندنفر می‌شود؟ تمام فامیل مادری من متعلق به محال بکشولچای و جاده معروف امامزاده هستند. در این فامیل پرتعداد حتی یک خانواده هم سراغ ندادم که باغی در اطراف شهر نداشته باشند و یک خانواده هم سراغ ندادم که اگر کل باغ آنها خشک بشود، اندکی ضرر کنند. هیچ کدام کشاورز حرفه‌ای نیستند. فقط آبخوار و زمین‌کشاورزی‌خوارانی هستند که عموماً محصولات تابستانی آنها در همان ایام عید به شخته (سرمازدگی) می‌رود. تمام فامیل پدری من متعلق به محال باراندوزچای هستند. البته وضع این محال اندکی بهتر است. چندنفری را سراغ دارم که از راه کشاورزی ارتزاق می‌کنند. اما مابقی آنها نیز آبخوار و زمین‌کشاورزی‌خوارند. به مرکزیت ارومیه و به شعاع حدود ۳۰کیلومتر، بافتن کشاورزی حرفه‌ای، امری دشوار است. اما همه این اهالی شهرنشین، باغات و محصولاتشان را طی سال، چندین و چندبار غرق آب می‌کنند و مثلاً در حال کشاورزی هستند. بزرگ‌ترین دغدغه بسیاری از آنها در حال حاضر به‌رم‌نشدنشان از آب رودخانه شهر چای است که از صدای موتورآب راحث شوند. البته بسیاری برق دارند. این آبخواران و زمین‌کشاورزی‌خواران، متأسفانه هیچ خاصیتی برای اقتصاد شهر و منطقه ندارند. پدربزرگ من دو طناب (حدود یک‌هکتار) باغ انگور داشت. از طریق همین باغ زندگی خانواده خود را اداره می‌کرد. یک چاه ابتدایی هم در گوشه‌ای از باغ حفر کرده بود. تابستان که آب نهر خشک می‌شد، یا به باغ ایشان نمی‌رسید، از طریق همین چاه باغ را آبیاری می‌کرد. با وسایلی که ما به آن مجاباتی (احتمالاً ریشه منتجینی) می‌گفتیم، با سطل آب از چاه می‌کشیدیم و تا پای درختان به طریقی حمل می‌کردیم. این شیوه آبیاری زحمت زیادی داشت. اما انگور و میوه‌های بسیار متنوع آن که بازدار آشنایان بوده همه زحمات را جبران می‌کرد. اکنون همان باغ، به همان شکل باقی است. فرزندان ایشان دورتران آن را دیوار کشیده‌اند. چاه مدربی هم که با میمپرفی کار می‌کند، حفر کرده‌اند. هربار که وقت آبیاری می‌رسد، همه باغ غرق آب است. سالانه کلی برای باغ هزینه می‌شود. دختران من نهال و سارا عاشق کن پارک اختصاصی هستند که میوه هم دارد. البته سال‌هاست کسی از کیفیت و شیرینی محصولات آن چیزی نمی‌گوید. بعضی از میهمانان حتی حوصله چین میوه هم ندارند. شاید هم دورهم نشستن و از طبیعت زیبا لذت‌برن برای آنها کافی است.

معاون مرکز آمار ایران:

سیستان و بلوچستان بیشترین زنان ازدواج کرده زیر ۱۵سال را دارد

● **رابط عمومی مرکز آمار ایران:**
چندی پیش در گزارش وضعیت جمعیت دختران زیر ۱۸ سال در جهان در حال افزایش است که این موضوع نگران‌کننده است. متخصصان معتقدند بارلاری در دوران نوجوانی برای مادر و کودک اثرات سوئی دارد. در بسیاری از مواقع این بارداری ریسک مرگ مادر را زیاد می‌کند و در صورت زنده‌ماندن مادر مشکلاتی مثل کم‌خونی و خونریزی را در پی خواهد داشت.
دبیج‌الله قاضی، معاون مرکز آمار ایران در رومانی از گزارش جمعیت جهان در سال ۲۰۱۳ گفت: سهم بارداری زنان کمتر از ۱۵سال در ایران ناچیز است اما با توجه به آمارهای جهانی باید مراقبت لازم را انجام دهیم. به خصوص نسبت زنان کمتر از ۱۵سال دارای همسر در ایران کاهش پیدا کرده است، اما میزان فوت مادران کمتر از ۱۵سال بیشتر از سایرین است. وی گفت: بررسی وضعیت تاهل زنان کمتر از ۱۵سال بر اساس نتایج سرشماری سال‌های ۸۵ و ۹۰ نشان می‌دهد جمعیت زنان ایران در سال ۹۰ نسبت به ۸۵ حدود ۴۷ درصد رشد داشته است. قاضی در پایان با اشاره به تفاوت‌های منطقه‌ای بیان داشت: ازدواج دختران کمتر از ۱۵سال در تهران هشت درهزار، اما در استان سیستان و بلوچستان دو صد است.

آلودگی هوای تهران باز هم به تعطیلی و کاهش سسات کار ادارات منجر شد. این بار تمامی مهدهای کودک، مدارس ابتدایی و پیش‌دبستانی استان تهران – به‌جز دماوند و فیروز کوه – برای مدت سه روز تعطیل شدند. یک روز از این تعطیلی گذشت و دو روز دیگر – امروز و فردا – از آن باقی است.

این اقدام از سوی کمیته هماهنگی و نظارت مواقع اضطراری آلودگی هوای تهران پس از آن صورت گرفت که سازمان هواشناسی کشور از تلاوم پایداری جوی و افزایش غلظت آلاینده‌ها در پایتخت خبر داد. البته اقدامات برای کاستن از تبعات منفی آلودگی هوا تنها به این تعطیلی‌ها ختم نشده است. نخستین جلسه کمیته هماهنگی و نظارت مواقع اضطراری آلودگی هوای تهران در سال جاری صبح یکشنبه با حضور نمایندگان وزارت بهداشت، شهرداری تهران، هواشناسی، آموزش و پرورش، راهنمایی و رانندگی تهران بزرگ، صنایع و معادن استان و معاون عمرانی استاندار تهران در محل استانداری تهران برگزار شد. بر اساس تصمیم این کمیته همچنین ساعت پایان کار ادارات شهر

تهران در روزهای دوشنبه و سه‌شنبه از ۱۶:۳۰ به ۱۴:۳۰ کاهش یافت، علاوه بر این تا اطلاع ثانوی فروش آرم طرح ترافیک روزانه و هفتگی و همچنین فعالیت تمامی کارگاه‌های شن و ماسه، تولید بتن و آسفالت در تهران و غرب و جنوب‌غرب استان تا زمان خروج از وضعیت هشدار آلودگی هوا ممنوع اعلام شد. همچنین اجرای طرح زوج و فرد تردد خودروها- از منازل یکی دیگر از تصمیمات اتخاذ شده در این باره است. خبر اتخاذ این تصمیمات در حسن کریمی، معاون عمرانی استاندار تهران روز گذشته به ایسنا اعلام کرد. طبق گفته‌های این مقام مسول بر اساس تصمیمات این جلسه طرح سراسری

قانون: رییس کمیسیون آموزش خطاب به معاون وزیر علوم گفته است: «برو به این مرتیکه... بگو یا این چندنفر را عزل می‌کنند یا با اردنگی از وزارتخانه بیرونش می‌کنم.» در جریان حضور برخی از مسؤولان حقوقی و پارلمانی دانشگاهی در جلسه روز یکشنبه کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی، دکتر محمد مهدی زاهدی، رییس این کمیسیون با رکیع‌ترین واژه‌ها، دکتر فرجی‌دانه، وزیر علوم دولت یازدهم را مورد فحاشی و تهدید قرار داد. یک نماینده مجلس با اعلام این خبر گفت: در پی انتصاب دکتر میلی‌منفرد و دکتر توفیقی در وزارت علوم، زاهدی، رییس کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس خطاب به یکی از معاونان این وزارتخانه که برای پاسخگویی به نمایندگان در این کمیسیون حضور یافته بود، به وزیر علوم فحاشی کرد. وی افزود: رییس کمیسیون خطاب به این معاون وزیر گفته است: «برو به این مرتیکه... بگو یا این چند نفر را عزل می‌کنند یا با اردنگی از وزارتخانه بیرونش می‌کنم.»

در همین حال یک نماینده دیگر مجلس با تأیید اظهارات تهاگانه و تهدیدآمیز زاهدی تأکید کرد: جای تعجب است که این ادبیات از جانب رییس کمیسیون آموزش و تحقیقات و کسی که قبلاً وزیر علوم و سفیر ایران در مالزی بوده و باید الگوی جامعه باشد، بیان می‌شود. این نماینده خواستار واکنش فوری و جدی رییس مجلس شورای اسلامی نسبت به این اظهارات

جامعه

مهدهای کودک، مدارس ابتدایی و پیش‌دستانی استان تهران تعطیل شد

سریال آلودگی هوا و مُسکن‌های ناکارآمد

صدرا محقق

بود. این تصمیم دیر هنگام در شرایطی اعلام شد که بر اساس گزارش‌های سازمان هواشناسی از یک هفته پیش به این سو خبر تداوم پایداری جو و احتمال افزایش آلودگی در رسانه‌ها منتشر شده بود و طبیعتاً مسوولان نیز از این موضوع مطلع بوده‌اند. با این حال زمان برای تصمیم‌گیری در این باره را به دقیقه‌های آخر موکول کردند. این وضعیت در حالی رخ می‌دهد که آمارها نشان از آن دارد که تعداد فوت‌شدگان در پایتخت ایران با میزان آلودگی هوا در این شهر ارتباط مستقیمی دارد. پیش از این «شرق» در گزارشی با پرداختن به همین موضوع، دلیل مسوول روابط‌عمومی سازمان بهداشت‌زها گفت‌وگو کرد.

۲پیشنهاد برای حل مشکل مادران شاغل هنگام تعطیلات اضطراری مدارس

شرق: مدارس ابتدایی تهران بار دیگر به‌دلیل آلودگی هوا تعطیل شد. روز گذشته کمیته هماهنگی و نظارت مواقع اضطراری آلودگی هوای تهران در پی تشدید آلودگی هوا، مهدهای کودک، پیش‌دستانی‌ها و مدارس ابتدایی استان تهران به‌جز شهرستان‌های فیروزکوه و دماوند را تا ۲۱آبان تعطیل کرد که این امر موجب انتقاد و بلاتکلیفی مادران شاغل دارای فرزند مهدکودکی و دانش‌آموز شد. تعطیلی‌ای که از سبوی کمیته هماهنگی و نظارت مواقع اضطراری آلودگی هوای تهران به‌دلیل خطرات آلودگی برای کودکان اجتناب ناپذیر است اما این تنها یک روی سکه است چراکه هم‌زمان که کودکان در دبستان‌های تهران تعطیل می‌شوند، بخش زیادی از والدین تهرانی در محل کار ساعات حضور دانش‌آموزان در مدارس در محل کار خود هستند، با مشکلات زیادی مواجه می‌شوند و کودکان می‌مانند و والدینی که نمی‌دانند در ساعاتی که در محل کار حضور دارند، چه برنامه‌ای برای روزهای تعطیل دانش‌آموزان خود داشته باشند؛ روزهای تعطیل دانش‌آموزان خود داشته باشند؛ و برخی دیگر نیز می‌توانند از مرخصی‌های ماهانه خود استفاده کنند. همچنین نکته حای اهمیت دیگر آن است که پس از تعطیلی مدارس در روزهای پنجشنبه ساعات تدریس مدارس تا حد زیادی کاهش یافته و این نگرانی نیز وجود دارد که با افزایش تعطیلی مدارس در این روزها، آموزش در مدارس نیز با افت کیفیت مواجه شود.

خبر

علاقه ۹۰درصد زنان مطلقه برای بازگشت به زندگی مشترک

● **ایسنا:** مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی ازدواج و تعالی خانواده وزارت ورزش وجوانان گفت: پس از گذشت یک‌سال از طلاق زوجین، ۹۰درصد خانم‌ها عاقل‌ه‌مند به بازگشت به زندگی هستند، بنابراین دفتر ازدواج و تعالی خانواده وزارتخانه طرحی به‌عنوان «بازگشت به زندگی» را برنامه‌ریزی کرده و در حال تأمین اعتبار آن برای اجراست. مسعود امینی گفت: رسیدگی به امور طلاق جزو وظایف دفتر برنامه‌ریزی ازدواج و تعالی خانواده وزارت ورزش وجوانان نیست ولی پرداختن به این موضوع یک وظیفه اجتماعی برای همگان است و این دفتر به‌منظور کاهش طلاق، طرح بازگشت به خانواده را برنامه‌ریزی کرده و از طریق مدیران مالی کشور پیگیر تأمین اعتبار آن است. وی ادامه داد: یک نظریه کارشناسی در حوزه مشاوره وجود دارد که خانم‌ها به‌دلیل عاطفی‌بودن، در طلاق زودتر آسیب می‌بینند و هر اتفاقی در زندگی آنها ممکن است به طلاق منجر شود. با وجود اینکه تعداد بسیاری از خانم‌ها پس از یک‌سال علاقه‌مند به بازگشت هستند ولی مجموعه‌ای برای مداخله و دآوری در این حوزه وجود ندارد، بنابراین اجرای این طرح در دستور کار دفتر ازدواج وزارت ورزش وجوانان قرار گرفت.

از سوی فرمانداری تهران

اعتراض به نامگذاری بوستانی به نام رییس سازمان پارک‌ها

● **مهر:** سخنگوی شورای شهر تهران با اشاره به مصوبات جلسه روز یکشنبه شورای شهر تهران گفت: یک فوریت متمم بودجه سال ۹۲ تهران تهران به تصویب رسید و برای بررسی‌های بیشتر به کمیسیون‌های تخصصی ارجاع شد. رضا تقی‌پور با بیان اینکه در جلسه روز یکشنبه شورا به بررسی یک فوریت متمم بودجه سال ۹۲ شهرداری پرداخته شد، گفت: مغایرت‌های قانونی و بررسی جزئیات آن در کمیسیون تخصصی انجام می‌شود. وی ادامه داد: فرمانداری به نامگذاری بوستان بدون نامی در منطقه سه تهران به نام مختاری، رییس سازمان پارک‌های شهرداری تهران اعتراض کرده بود که شورا به‌دلیل آنکه این اعتراض مبانی قانونی نداشت با آن مخالفت کرده و پاسخ خود را به فرمانداری ارسال کردند.

وزیر بهداشت:

بیمارستان‌های زیادی ۳روز بعد از افتتاح تعطیل شده‌اند

● **ایسنا:** وزیر بهداشت گفت: به علت مشکلات اعتباری توان اجرای قوانین از جمله تعرفه‌گذاری خدمات پرستاری را نداریم. ۴۰هزار پرسنل وزارت بهداشت بلا تکلیف هستند و بیمارستان‌های زیادی در گذشته افتتاح و سرورز بعد تعطیل شده‌اند. حسن قاضی‌زاده‌هاشمی که در حاشیه گردهمایی مدیران ارشد پرستاری سراسر کشور در وزارت بهداشت سخن می‌گفت، با اشاره به مذاکرات ژنو پیش‌بینی کرد اتفاقات خوبی طی این مذاکرات در حوزه سلامت بیفتد و بتواند شروعی برای دیپلماسی سلامت باشد. قاضی‌زاده‌هاشمی در ادامه اظهار داشت: متأسفانه برخی بیمارستان‌ها بدون در نظر گرفتن تمهیدات لازم و تأمین تجهیزات و نیروی انسانی افتتاح و سرورز بعد هم بسته می‌شوند. علت این امر آن است پرسنلی که باید در این بیمارستان‌ها استخدام شوند، ردیف بودجه آنها را سازمان مدیریت تعیین نمی‌کند. وی افزود: در حال حاضر ۴۰هزار پرسنل داریم که در دانشگاه‌ها استخدام شده و قراردادی هستند اما سازمان مدیریت برای آنها ردیف ندارد و مجبوریم حقوق آنها را از درآمد اختصاصی بدهیم. وزیر بهداشت گفت: این بیمارستان‌ها افتتاح می‌شوند اما برای تجهیزات آنها فکری نشده و ناقص هستند. برخی هم که تجهیزات دارند پرستار و نیروی انسانی ندارند بنابراین ما بیمارستانی را افتتاح خواهیم کرد که همه اجزای آن آماده باشد. وی گفت: اگر قرار است بیمارستانی به مجموعه اضافه شود باید پیوست تجهیزات و نیروی انسانی داشته باشد نه اینکه مانند امروز ۴۰هزار نفر از پرسنل ما وضعیت نامشخص داشته باشند. امیدواریم خزانه دولت به‌طور چشمگیری غنی شده تا وعده‌ها عملیاتی شود.

پرسیده اخبار

ایرنا: حسین توکلی، مشاور عالی سازمان سنجش آموزش کشور از تمدید مهلت ثبت‌نام آزمون ورودی دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته داخل سال ۱۳۹۲ تا روز شنبه ۲۵آبان ۹۲ خبر داد. وی همچنین از آغاز ثبت‌نام آزمون نیمه متمرکز دکتری ۹۳ از پنجم آذرماه خبر داد.
خبر آنلاین: بابک دین پرست، معاون کاهش تقاضا و مشارکت‌های مردمی ستاد مبارزه با مواد مخدر گفت: هیچ دانش آموزی به خاطر اعتیاد از مدرسه اخراج نمی‌شود.

برگ‌های پاییز، لای سگ‌های کوهستان «هشتادپهلو» همچون دانه در زمین می‌کارد تا یادم‌ان باشد در سرزمینی که رسمی چون «چو هزاره» در میان شکارچانش رواج داشته، کسائی هم بوده‌اند که هیچ‌گاه به سمت گله‌ها شلیک نمی‌کردند، کسائی هم هستند که همچون «نوروز»، پلنگ و خرس و عقاب را در طبیعت خوش دارند و بی‌ترس، حضورشان را نشانه نعمت و سخاوت طبیعت می‌دانند. حضورشان را دوست دارند و به‌سببوشان شلیک نمی‌کنند چنین بولرهایی که این زمانه که طبیعت و محیط‌زیست آسیب دیده اهمیت فراوانی دارد و توجه به آن و تبلیغش نقش مهمی در گسترش آن خواهد داشت. «نوروز» می‌تواند یک الگو باشد برای همه ما. اینکه او دوست ندارد به سمت پلنگ شلیک کند، اینکه او پلنگ را نماد طبیعت می‌داند و با وجود خسارتی که به وی وارد شده، حاضر نیست پلنگ را به واسطه خوی غریزی‌اش آزار دهد، نشان از عبق این باور دارد. در زمانه‌ای که محیط‌زیست آسیب دیده است و حیات‌وحش در معرض نابودی است، «نوروز» می‌تواند قهرمان ما باشد. قهرمانی برای نجات محیط‌زیست، برای گسترش فرهنگ حفاظت از درخت، از حیات وحش. روی خساک، پثر نوروز پیاشیم، از بدر نوروز در «هشتادپهلو» پلنگ جوانی می‌زند، پلنگ ریشه می‌زند، گل می‌دهد و هشتادپهلوی زیبا، زیباتر می‌شود.

یادداشت

چوپان لرستانی؛ نماد حفاظت از طبیعت

داوود پنهانی

باورهای فرهنگی درباره محیط‌زیست در لرستان نقشی عمیق در خاطره عتایر بر جا نهاده است. این باورها سنتی را به وجود آورده‌اند که طبیعت در متن آن قرار دارد و حفاظت از آن اهمیت فراوانی دارد. توجه به این باورها و آموزش و گسترش آن با توجه به تجربه زیست‌شده آن باور در مناطقی از این دست اهمیت دارد. در این باور فرهنگی استفاده از طبیعت، حفاظت از آن راه طلب می‌کند. من انسان‌هایی را به یاد دارم که هیچ‌گاه به سمت گله شلیک نمی‌کردند، گله برای آنها تنها زندگی بود و ازبین رفتنش می‌توانست زندگی‌شان را از بین ببرد. بعدها که آن باورها و سنت‌ها منسوخ و هر کسی تفنگ در دست راهی کوهستان‌ها شد، زندگی و گونه‌های مختلف جانوری در این مناطق از بین رفت. مثال‌های متعددی از شرح رفتار مردم با گونه‌های مختلف حیات وحش در ذهن دارم و از قبل خانواده شیندام که تمامی‌شان نشان از هم‌زیستی انسان و طبیعت دارد. شرح مواجهه مردی با خرس و بعد واگذاشتن آن حیوان نارام تا میوه‌های باغش را بخورد و سیر شود و برود، شرح مواجهه